เรื่อง พระลีลา

The Office Of Academic Resource Information And Technology

The Office Of Academic Resources Information And Technology

รายละเอียด

"พระกำแพงลีลาเม็ดขนุน" มีลักษณะคล้ายเม็ดขนุน ซึ่งนักนิยมพระรุ่นเก่ามักเรียกกันว่า "พระกำแพงเขย่ง" พบบริเวณลานทุ่งเศรษฐี แถบ วัดพิกุล วัดบรมธาตุ วัดอาวาสน้อย และบริเวณทั่วๆ ไป มีจำนวนไม่มากนักเมื่อเทียบกับ "พระกำแพงซุ้มกอ" ในสมัยก่อนค่านิยมและสนนราคาเช่าหาจึงสูงกว่าพระกำแพงซุ้มกอมากจนในชั้นแรกได้รับการบรรจุในชุด "เบญจภาคี" ก่อนพระกำแพงซุ้มกอลักษณะของพระลีลาเม็ดขนุนนั้นเป็นพระเนื้อดินผสมว่านและเกสรดอกไม้ ทำจากเนื้อว่านล้วนๆ และเนื้อชิน คล้ายกับพระกำแพงซุ้มกอ องค์พระมีขนาดความสูงประมาณ 4.5 ซม. กว้างประมาณ 1.5 ซม. เป็นพระที่มีพระพุทธศิลปะที่งดงามหมดจดแทบไม่มีที่ติด ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นพระพิมพ์ที่จำลองมาจากพระพุทธรูปปางลีลาในสมัยสุโขทัย ลักษณะการก้าวย่างอ่อนช้อย นุ่มนวล น่าจะเป็นด้วยฝีมือช่างหลวง จะเห็นได้จากการล้อพิมพ์พระกำแพงในยุคต่อๆ มา ศิลปะความงดงามเทียบกันไม่ได้เลย และนี่ก็คือจุดสังเกตประการหนึ่งที่จะนำไปสู่แนวทางการศึกษาได้ว่าเป็นพระกำแพงลีลาเม็ดขนุนแท้หรือไม่ จุดสังเกตประการต่อไปเป็นพุทธลักษณะลีลาก้าวย่าง โดยหันด้านข้างให้เห็น มีขอบซุ้มเป็นเส้นลึกอยู่บริเวณรอบองค์พระ พระประธานจะประทับยืนอยู่ติดผนัง เมื่อพิจารณาดูจะเหมือนกับองค์ท่านลอยออกมาเหมือนก้าวย่างได้ อีกประการหนึ่งคือ ลักษณะการก้าวย่างคล้ายดำเนินไปข้างหน้า มีชายจีวรโบกสะบัดพริ้วไปทางด้านหลัง ส่วนด้านหน้า ผ้าจีวรแนบกับองค์พระจนแทบจะมองไม่เห็นส่วน "พระกำแพงลีลาพลูจีบ" อายุการสร้างประมาณ 600 กว่าปีเท่าๆ กับพระกำแพงซุ้มกอ และพระกำแพงลีลาเม็ดขนุน พบบริเวณวัดบรมธาตุ วัดพิกุล และบริเวณทั่วๆ ไปของลานทุ่งเศรษฐี แต่มีจำนวนน้อยมากแทบนับองค์ได้ เรียกว่าแต่ก่อนเป็นพระที่มีสนนราคาสูงที่สุดของพระทั้งหมดในกำแพงเพชรทีเดียว2ลักษณะเป็นพระเนื้อดินผสมว่านและเกสรดอกไม้ เนื้อว่านล้วนๆ มีหน้าทองปิด และเนื้อชิน องค์พระขนาดพอๆ กับพระกำแพงลีลาเม็ดขนุน มีพระพุทธศิลปะของพระปางลีลาสมัยสุโขทัยที่งดงามมากยากจะหาองค์ใดเปรียบได้ พุทธลักษณะองค์พระประธานแสดงปางลีลา ก้าวย่างไปข้างหน้าหันด้านข้างออกคล้ายพระกำแพงลีลาเม็ดขนุน แต่องค์พระจะผอมและตื้นกว่า ผ้าจีวรจะอยู่ด้านหลังองค์พระ ส่วนด้านหน้าเหมือนนุ่งกางเกงขาก๊วย พระบาทเหมือนกับใส่รองเท้าส้นสูง จนคนในวงการรุ่นเก่าๆ มักพูดกันเชิงล้อเล่นว่า "จริงๆ แล้ว รองเท้าส้นสูงมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยแล้ว ดังจะเห็นได้จากพระพุทธลักษณะของพระกำแพงลีลาพลูจีบ""พระกำแพงลีลาพลูจีบ" จะมีสัณฐานคล้ายการจีบพลูของคนโบราณ คนในวงการรุ่นเก่ามีคำกล่าวว่า "พุทธลักษณะของพระกำแพงลีลาเม็ดขนุนก้าวย่างไปข้างหน้า ส่วนพระกำแพงลีลาพลูจีบท่านกำลังจะเหาะ" ซึ่งพุทธลักษณะทั้งสองอย่างนี้ต้องยกย่องว่าเป็นยอดแห่งศิลปะ ซึ่งในยุคต่อๆ มากระทั่งถึงปัจจุบันจะหาผู้สร้างทัดเทียบได้ยากหรือแทบไม่มีเลยนอกจากพระพุทธลักษณะที่งดงามสุดยอดแล้ว พุทธคุณก็ยังเป็นเลิศครบครันอีกด้วย ทั้งเมตตา ค้าขาย และแคล้วคลาด มีเรื่องเล่าขานต่อๆ กันมา ว่าแม้องค์พระจะชำรุดเหลือเพียงครึ่งองค์ หรือแค่เพียงส่วนพระบาทหายไป ยังแคล้วคลาดจากการถูกโจรยิงมาแล้วเป็นที่ปรากฏ

The Office Of Academic Resource Information And Technology

ภาพโดย

: https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=pages&page_id=656&code_db=DB0003&code_type=P005

คำสำคัญ : พระเครื่องเมืองกำแพงเพชร

ที่มา : สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร. (2549). พระกรุเมืองกำแพง มรดกประวัติศาสตร์กำแพงเพชร. กำแพงเพชร: สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2017-02-28

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=209&code_db=610005&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology